

KIKHOSTA

Kikhosta är en över hela världen vanlig och smittsam barnsjukdom som nästan bara drabbar människa. I många utvecklingsländer bidrar kikhostan till en hög barnadödlighet.

Orsak

Bordetella pertussis, en bakterie

Smittvägar och smittspridning:

Kikhosta är smittsamt framför allt under de två första veckorna från det att barnet insjuknar. Under den perioden har barnet vanligtvis inga karakteristiska symtom. Eftersom man därför inte misstänker kikhosta är det svårt att förhindra smittspridning i barnomsorgen. Under den period då barnet har kikningar minskar smittsamheten med tiden och är praktiskt taget slut efter fyra till sex veckor .

Kikhosta ger god immunitet, men inte livslång. Äldre personer kan få sjukdomen en andra gång. Både spädbarn och gamla människor bör alltså skyddas mot kikhosta.

Kikhosta kan förekomma även hos vaccinerade barn. Symtomen är då oftast beskedligare än hos ett ovaccinerat barn. Det är viktigt att uppmärksamma eventuell kikhosta för att t.ex. kunna skydda syskon som är under ett år. Spädbarn kan få en mycket svår kikhosta, i synnerhet de som är yngre än sex månader och som ännu inte fått två vaccindoser mot kikhosta.

Symtom:

De första symtomen liknar dem vid en vanlig förkylning, dvs. feber, snuva och nattlig hosta. Efter 1–2 veckor har kikhosta utvecklats och barnen får hostattacker med kikningar som eventuellt avslutas med kräkning. Kikning innebär att hostattacken är så intensiv att barnet tappar andan och först i slutet av attacken lyckas dra in luft. Efter 4–6 veckor brukar hostan klinga av.

Ska barnet vara hemma från förskolan?

Låt barnets allmäntillstånd avgöra.

Medicinering på förskolan?

Nej, om inte antibiotika rekommenderats av läkare

Hur ska kikhostan skötas?

Ovaccinerade spädbarn som utsätts för kikhostesmitta bör erbjudas antibiotika, oavsett om de hunnit få symtom eller inte. Om medicinen sätts in tidigt kan den lindra symtomen under kikningsperioden och i vissa fall minska risken för smittspridning. Den första dosen vaccin, som ges vid tre månaders ålder, räcker inte till för att skydda mot kikhosta.

Om kikhosta går på förskolan är det viktigt att informera föräldrar så att de kan skydda eventuella småsyskon.

Inkubationstid

7–14 dagar.